

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine
professoris**

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Alius Sermo

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

In die sc̄tō Pasce

alib⁹ dñm q̄ramus. Greg. Et nos in cū q̄ mortu⁹ ē credentes si odo re p̄tū referti cū opatione bono p̄ope p̄ dñm q̄rimus: ad monumētū p̄fecto ei⁹ venim⁹ cū aromati⁹ bus. **S**ed m̄ est pueniensī imitāda dis⁹ positio: q̄ rāgis ibi. Et vald̄ mane vna t̄c. vsc⁹ magn⁹ valde. **D**e h̄em⁹ ḡ venire ma⁹ ne. i. diligenter. Ps. Mane astabo t̄c. qđ ē h̄ paganos. **D**e b̄em⁹ etiā venire vna sabato. p. i. q̄ere ⁊ pace cordis. Seq̄: Et di⁹ cebant ad inuicē. Quis reuoluet n̄p̄ t̄c. Per lapidē intelligi⁹ impedimētū sive dif⁹ cultas ad bonū: qđ imp̄edimētū sepi⁹ re⁹ mouet ad solū desideriū. Nōiter q̄ppe cōuersi difficultate sentiūt sed nō debet rece⁹ dere: sed cū ill̄ mulierib⁹ pcedere: ⁊ q̄cīt⁹ videbūt lapidi⁹ reuolutū. descēdet em⁹ an⁹ gel⁹. i. grā spūsc̄ti q̄ totū p̄d⁹ subleuabit. **D**e q̄exponi p̄t illud Prover. xxj. Equ⁹ brat ad diē belli: dñs aut̄ salutē dabit. **T**ertū est inuicti dñi admirāda cogni⁹tio: cū d̄. Et itro eutes t̄c. Primo em⁹ vi⁹ derūt ostiū monumētū aptū ⁊ deinde inue⁹ nerūt t̄c. Ubi notandū q̄ incipieb̄ dñs appet sub forma ostiū apti. P̄tōres em⁹ ve⁹ lamē h̄nt an⁹ oculos. sed q̄n queruntūt au⁹fer̄ velamē: vt d̄ apls. ij. Lox. iii. Proficiētib⁹ aut̄ apper̄ q̄si sub forma iuuenis vi⁹ delic̄ crescer̄. Proficiētēs em⁹ sūt in cōt̄nuo cremento p̄tū. Perfect⁹ aut̄ appet q̄ si sub forma angelī. Unū d̄ Hatt. angelū descēdisse t̄c. In h̄u⁹ figura Jacob cū an⁹ gelū vidisset etiā d̄. Uidi dñm facie ad fa⁹cē t̄c. q̄r. s. formā illaz angelī viderat in q̄ se ei dñs on̄derat: vt d̄ glo. Seq̄. Et obstupuerūt. Spūal̄ consurget stupor ex inuocatiōe hois p̄ grām. sed ip̄e dñs nos̄ isolat si in simplicitate animi q̄rim⁹ illū. **E**xemplū istaz m̄liep̄ accipite q̄retes dñm vt intuinas̄ eū. er nō sit̄ sicut eua q̄ p̄ inobediētā dēu am̄lit. Si vis etiā pone exēplū muliep̄. Miles in saxonīa cū haberef fermō de culpa eue: et yxor ei⁹ eam de incoſtantia vituparet: d̄. ei. Tu forte sit̄ feciss̄: p̄cipiā tibi qđ minus est: qđ forte nec amore mei custodies. Rūdēte illa. Quid: Ut die q̄ balnearea eris paludē currie n̄ in tres nudis pedib⁹. alijs dieb⁹ si libet irres Erat em⁹ aq̄ putrida ⁊ fetosa. Illa subi⁹ gente subiuxit miles. Si obediens fueris pl. marchas argeti a me recipies. si autem nō: rotidē m̄hi solues. Et placuit ei. Ille iſig secretos ei custodes adhibuit. **H**ora res: ab illa hora m̄lier honesta nunq̄ p̄ cū riam transibat q̄n ad paludē respiceret: et q̄tiens balnearef de illa paludi tentabat. **D**ie iſig q̄dam balneū appetes: d̄ pedis seque suc. Nisi ingressa fuero hāc paludez moriar. Statim ḡ aquā fetida vſq; ad genua intrauit. qđ statim nūciatū est militi. Ille em⁹ gaudens mor ut eam vidit: ait. Quid ē oīa: fuisti ne hodie balneata: rūt dendo adiecit: in dolio vel in palude. **C**ōfusa aut̄ tacuit. **L**unc ille ait. O dñs vbi vestra p̄staria: vbi vīa obedietia: iactātia vīa: **E**ua vīl̄tētata fūst̄: ⁊ tūsp̄s ceci distis. Reddite ḡ qđ debet̄. **E**li ḡ nō ha beret vñ solueret: ille oīa vestūnta tulit p̄ ciosa ⁊ diversis p̄sonis distribuit: volēs p̄ aliq̄t p̄ps eā torq̄ri. Patet itaq̄ m̄lier̄ in cōstantia. Sed certe nescio an cōstatiorēs sint viri: imo forte inconstātiores ⁊ sp̄ p̄cē pro resistētes: iuxta illud. **N**itumur in veti tū semp̄: cupimus sc̄q̄ negata. **E**rit̄ ar. Aud. t̄c. **S**tudeat ḡ dñm Chrere: et q̄sito si inuenerit̄ pleierant adhētere. **N**ec dissidatis: qm̄ generaliter ip̄e d̄ L. xj. **O**is q̄ querit uenit. **A**udit̄ te ḡ qđ iura dicunt. **Q**đ generalr̄ d̄i/gene raliter est intelligēdū. de cō. di. iiiij. vt offēderet. ⁊ ff. de p̄cura. l. p̄curator: cui. **N**atal te si rex mādaret generalr̄. **Q**uicūq̄ gene ralit̄ veniet ad me ⁊ voluerit eē meū/mul̄tis diuitijs ⁊ honorib⁹ euz dorabo. **N**ōne ad eum multi currerēt t̄c. **E**xpone norādo quō nos dñs horat̄ dulcissime dicas. **V**anete in me ⁊ ego in vobis.

Alius Sermo

Ece ascendit

Emus t̄c. Pascha n̄m imolat̄ st̄ ch̄is: itaq̄ epulemur nō in fermēto verēti: neq̄ in fermēto malicieſ in azymis sinceritat̄ ⁊ veritas. i. Lox. v. Si pascha nost̄p̄ deuote celebram̄: hieruſale ascendim̄. Ad quod nobis p̄desse debet p̄boꝝ p̄dictor̄ sententia. Ubi sūtria Primū memorāda p̄poꝝ considerāda. Sc̄m p̄positōis zelus. itaq̄ epulemur

Berimo

Fo. CXCVIII

Tertiū cōclusionis specificatio. Nō in
fermento veteri rē.
De pīo cācat ecclīa. Iā pascha nost̄
imolē chīs rē. De scō Lū. xv. Epula/
ri ⁊ gaudere oportebat q̄ hic frater tu? i.
christus mortu? erat treuixit. De tertio
Ero. q̄. Qui comedent fermentatūz pibit
pia ei? de cetu iſrl. Ecce rē.

D̄o nō ps. Nō resurgēt impī in iudicio rē. Ecclīa. j. Lop. xv. Oēs qdē re/
surgem?. R̄uidet Tho. in. iiij. q̄ ea q̄rū
rō sumif ex natura speciei oportet sūl esse
ubis q̄ sunt eiusdē speciei. talis est resur/
rectio. bēsem est el? rō q̄ ania in pfectione
vltima speciei hūane esse nō pot̄ a corpore
separa. Unū nulla ania in ppetū remane/
bit a corpore separata. Dō aut̄ d̄ Ps. Nō re/
surgēt impī in iudicio. intelligendū est de
spūali resurrectiōe. Hec thō. Pro fūda/
mento. Qis ania rōnalis imōitalis est: et
qm̄ vicerit passiōes vel victa fuerit p̄mi
abīs vel pūmēs post hāc vītā. Hec Plato
in Līmeo. Et ouid. d̄ pōto li. mera. Dor
te carēt anie. Querit ḡ. An oēs anie rādē
suis corpī reunīt q̄ resurrectiōez. Dic
rī. vi 5. Et q̄ zclude q̄ nūc multū sollici
ti esse debem⁹ de spūali resurrectiōe. q̄a ad
vitam glōsam non poterim⁹ resurgere n̄/
spūal in ania resurgam?. Nā vt h̄
Jōā. v. Procedēt q̄ bona fecerūt in resur/
rectiōe vite. q̄ ho mala egerūt in resur/
rectiōe iudicij. Spero qdē q̄ in bac solen/
itate oēs spūal surrexistis. Etsi adhuc
mortui petis sunt aliq; ve illis. Vos autē
q̄ surrexit̄ cauete ne recidinet̄: vigilateg
sup custodiā vestrā. Et norate: fugiēt gla
diū aduersari⁹ debet h̄z oculū ad viā p
quā egit: ad turrim ad quā tendit: non ad
turrim a q̄ recedit. Nam voluens se retro
aut̄ oportet eū stare: aut̄ sp̄cedat opt̄ eū
cadere. et vtrōq; mō pseqnt̄ euz appro/
pinqnt̄: rē in pīculo. Spūal penitentes
q̄ fugiūt gladiū diabolī. i. petīm: iam sp̄ de/
bent h̄z oculū ad viā pñie ⁊ ad turrim et
ne vite: nec retro aspicere p̄ recordationem
petīm delectatiōe: q̄cito diabolus capet
eos p̄ pīsum. Figura Gen. xix. An/
gelus p̄cepit Lotū ⁊ familię sue exire dō so/
domis ⁊ saluari in monte. sed vxor ei? re/
spōspiciens / versa est in statuā salis.

Moraliter p̄tōr fugiens ignē diuine su
sticie saluari debet in móre. i. in celestium
cōsideratōe. et si retro aspiciat p̄ affectum:
p̄tīf in statuā salis: vt nullā in eo remanen
te pītate efficiat terra p̄dita ⁊ d̄serta. Jā
bñ d̄r Lū. iiiij. Nemo aspicies retro aptus
est regno dei.

Ecdūs ar. De resurrectiōe dñi tri
plex est notāda consideratio.

Prīma vītūtis fructuose.

Scđa iocunditat̄ copiose.

Tertia pītatis gratiose.

Prīma igīt rē. Per hāc ei p̄firmaſt ⁊ certi
fīcat fides diuitiāt̄ chīi. h. Lop. xl. Etsi
crucifix⁹ ē in ifirmitate n̄ra: s̄z resurrexit vi
uens nūc ex pītute dei. Et. j. Lop. xv. Si
chīs nō resurrexit/ inanis est p̄diciatio n̄ra:
inanis ē fidez n̄ra. Itē p̄ hanc hēm⁹ spēi
resurgēti in futuro. Phil. iiiij. Reformabit
corp̄būlūt̄ n̄re configuratiō corpori clari/
tatis sue. Et. j. Lop. xv. Si chīs p̄diciatur
q̄ resurrexit a mortuis: quo qdā dicit iō
bis q̄ resurrectio mortuōp̄ nō est. Item p̄
resurrectionē chīi iformamur q̄liter ad vī
tā spūalem suscitati de celo vītere debea
mus. Ro. vi. Quō chīs resurrexit a mor
tuis p̄ glīam pñis: ita ⁊ nos i nouitate vī
te ambulem⁹. Et sic chīs resurgēs ex mor
tuis iā nō morīt̄ rē. ita ⁊ vos existimate
mortuos qdē eē p̄tō: vītere ho dō. Unū
sic chīs mltā sustinuit morēdo vt nos lī/
beraret a mālīta glīificatus ē resur gēdo vt
nos pmoueret ad bona. Scđa ē cōsidera/
tio iocunditat̄ copiose. Tū p̄p̄ exaltatio
nē nature hūane sic in chīo glīificate. In h
ēm cōplēta ē glīificatiō ⁊ honorificatio na
ture assūpte. qd̄ pētebat ipē dñs a pīc Jō.
xyij. di. P̄ clarifica filiū tuuž rē. Tū p̄p̄
formatōez ad chīi disciplos q̄ mltū gal
vīsi sunt de m̄grī sui resurrectiōe. Jōā. xx.
Gauisi sunt discipuli viso dño. Unū ⁊ q̄ de
dñi passiōe doluerūt/nūc gaudēt ei? resur
rectionē p̄tēplātes. Tū p̄pter certā expē/
ctationē n̄re future resurrectōis: q̄ vīz vī
deimus caput nostrū resurrexisse. Ideo dī
cebāt Job. xix. Scđo p̄ certitudinē fidei p̄
redēpor me? vīuit. s̄. chīs a mortuis resur
gens: ⁊ ideo in nouissimo die de terra sur/
rectur⁹ sum rē. Sequit̄. Reposita est hec
spes mea i sinu meo. Tertia ē cōsideratio
pītatis gratiose. s. historic̄ resurrectionis:

In die pasce

mortis quantū ad ea q̄ legunt in euāgelijs facta esdē die resurrectōis. Genēs enim dñs dñico diesūmo mane cū mltitudine angelorū ad monumētū recipiē corpū p̄ p̄ia p̄te resurrexit. Et exē terremor fāc̄us ē magnū vic̄z in signū leticie sic in ei⁹ morte fact̄ fuerat in signū tristicie. Bed. Q, terremor fac̄ e dñs resurgēt. sicut dñ moriēt̄: significauit frenā p̄p̄ corda p̄ passionē et̄ resurrectionē concutienda fore ad p̄niā. Maria aut̄ magd. et̄ maria m̄cobi et̄ salome emerūt̄ aromatavt̄ venīt̄ res vnḡerēt̄ ielūm. Mat. vi. Et valde ma ne yna sabbato. i. an solis ortā mote sūt̄ vna sabbato. i. dñica die o:to iā sole. i. ali q̄ claritate appārēt̄. Vn̄ Aug. Veniūt̄ ad monumētū. d. Quis reuoluet nob̄ lapidē ab ostio monumēti. Et cū appropiq̄scent: videſt̄ reuolutū lapidē. Erat q̄ p̄p̄ magna valde. Sz sc̄iēt̄ iudeorū oclū timuerunt: credēt̄ q̄ iudei in loco vili posuissent. Jō reuerteſt̄ cucurrit nūciare suis ardētorib⁹. s. petro et̄ ioāni di. Tulerūt̄ dñm d̄ monumētō et̄ nescim⁹ vbi posuerūt̄ eū. Tunc sic h̄z. jo. x. Joānes p̄currēt̄ petrovenit citi⁹ ad sepulcrū et̄ inclinā caput vidiſt̄ linteal̄ mina posita nec intravit. Petri v̄o postea venit̄: trauit̄ et̄ vidit̄. Et tuc etiā ioānes trauit̄. vt̄ alias dicen̄. Vn̄ isti discipul̄ tristati abierūt̄. Postq̄ v̄o m̄lteres reuerſe sunt ad sepulcrū trauerunt. Et viderūt̄ vt̄ d̄. Mat. iuuēt̄ sedentē in dext̄ co. sto. c. et̄ obſt̄. Qui dic̄ illis. Nolite expaueſcere: ielū q̄rit̄ na. crū. sur. non ē h̄. s. p̄ p̄t̄ ciā carnis. Ecce loc̄ vbi posuerūt̄ eū. Sed ite dicit̄ discipul̄ ei⁹ et̄. Quo audito exierūt̄ et̄ q̄. disponebāt̄ recedere: Sz amore ielū attracte: itey introēntes viderūt̄ duos an gelos st̄ates vt̄ d̄. Luc. q̄ dic̄t̄ eis. Quis queritis viuentē cū mortuis. Non ē h̄ sur̄ rexit. Quo audito cōſternate mente abie runt̄. Maria tū magdalena feruēt̄ amās stabat ad monumētū foris plorās. Jo. xx vbi h̄ quō sibi apparuit dñs et̄ dic̄ ei. Ga de et̄ dic̄ ad fr̄s meos. Ascendo ad patres meū et̄. q. d. In primo est vt̄ videant me ascendentē. Lunc̄ disparuiſſet dñs: illa iſc̄ dicit̄ gaudio repleta: mandatū implere p̄ia p̄dīcōr ad mēt̄ illā: Sz int̄ p̄adēt̄ et̄ p̄bauit̄. Et adhuc in itinere repperit duas p̄bis suis pp̄dīc̄t̄ p̄seuerās: ip̄dīcōr ap̄p̄ socias: nunc lento gradiēt̄ vestigio: nūc ro: q̄d dic̄t̄ an gaudere debeat p̄ulegio ſo ſedentes p̄ cordis tristitia Magdal. ḡl. Lete n̄t̄. q̄ n̄ k̄uat̄ ſt̄etionē legiſt̄a

us. Applica ad p̄positū notādō q̄ animus loquif̄ deo. Quid ḡ valer q̄ lingua dicat: peccant. et cor dicat: peccabo. Laueat ḡ q̄ l̄ p̄siteant: in animū peccādi retinet. Nā sicū h̄z. i. Reg. xvij. De' incut̄ cor.

Feria secunda post Pascha.

Ecce ascendit

Emus tē. Dedit eū manifestum fieri. Act. x. Si deuote p̄side remus dñi resurrectionē: et quō dedit eū dñs manifestū fieri: ascēdem⁹ bierosolymā. Ubi p̄sideradū est q̄ solis bonis apparu it post resurrectiō em ppter tripliē rōnem.

Prima p̄tinet ad sensum historiū: quia vic̄ mlt̄ noluerūt sibi mortali adherere cū eū videret; id indigni erāt eū immortalez videre. Ideo dī Esa. xxixij. Gle q̄ sperni nō etiā ip̄e sperner. **S**cđa p̄tinet ad sensum tropologicū ac etiā allegoricū: ad designādū q̄ solis bonis se spūalr reuelat ū. Paral. xv. Si dereliquit eū et ip̄se dere lungt vos.

Certia p̄tinet ad sensū ana gogicū: ad designādū q̄ i vita imortalī bo ni cū solis bonis cōcibūt. h̄. co. vj. Que societas luci ad tenebras. **E**cce tē.

Prim⁹ articulus. Un debuerit ch̄is pappere discipulis in alia effigie. Q, nō. Corpis solidi (cuiusmodi ē corp' ch̄is) est determinata figura sine effigie. Contra Mar. vi. ostensus est in alia effigie.

Ruder Thoin. in ij. q. ly. Resurrectio ch̄ii manifestāda fuit hoib⁹ p̄ modū q̄ eis diuina reuelant. Innotescūt at diuersimode af feccati. Nā illi q̄ h̄nt mentē bñ dispositam fm̄ p̄tatez diuina p̄cipiūt. Illi aut̄ q̄ habet mētē nō bene dispositā/diuina nō p̄cipiunt nisi cū q̄dam p̄fusione dubierat; vel erroris j. Cop. ij. Anialis hō non p̄cipit ea q̄ sunt sp̄us dei tē. Et iō ch̄is q̄busdā ad creden dū disposit/ post suā resurrectiōm in sua effigie appuit. His aut̄ in alia effigie qui circafide videbant̄ repescere. Ubi ipsi dice bat. Nō aut̄ sp̄abam⁹ q̄ ip̄e esset redēm p̄tūl̄ isrl̄. q̄si iā euāniſlet spes illoꝝ. Ubi Grego. Talē se exhibuit in corpe qualis ap̄d illos erat in mēte. Nō est tñ intelligē dū q̄ ch̄is se trāffor̄mauerit i alienā effigi

em: q̄uis h̄ possit. sed vt dī Lu. oculi eoꝝ tenebant̄ ne eū aḡiceret. Poterat em for mare in ocul' eoꝝ forma q̄lēcūq̄ differētē sufficiētē ad h̄ q̄ videref̄ appere in illa effigie absq̄ tñ mutatione sui. Hec Tho.

Duo fundamētō. Passiōes ani:puta tristitia: met⁹ r̄ h̄oī; mltū impediūt cognitōne p̄tatis. Ubi dī Claudian⁹. Est mālus interpres rex ariet̄: et trahit oē Augu nū: peiorē via. Et Arīst. li. d̄ som. et vi. Fa cile decipimur circa sensus cū in passiōib⁹ existim⁹ veluti trepid⁹ in timore et amās in amore. Queris ḡ An ch̄is sic debuerit appere discipul's suis ut pp̄t passiōes suas ipedirent a cognitione ipli⁹. Dic m. vt s. Ex q̄ p̄clude q̄ si voluerim⁹ dona spūalia a deo recipe/debem⁹ cogitatōes et affectiōnes mūcianas et corpales abiucere. Nam ut dī Joā. xiiij. Sp̄m p̄tar; mūd⁹ nō p̄t accipe. Audire o mūndāt tē. Si ḡ fuerit assueti cogitatōib⁹ et affectōibus carnis et mūndi: studere ad cogitatōes oppositas et affectiōes spūales assuefieri. Ubi Sen. de remedīs fortitor̄. Bona p̄uetudo debet excutere qđ mala instruxit. Ad h̄ vigilate qm̄ p̄uetudo mala mihi diligēter extir p̄t̄ mltū est p̄iculosa. Notate: si q̄s vellet porciū in loco mūndo ponere/hoc porc⁹ non sustinerer: sed iūcō stercore v̄luto statim ibi se p̄jcerer: q̄ talia sūt sibi ɔnaturalia. Sic p̄tōr̄ sepe iterās p̄tū p̄lōgā p̄uetudinē facit q̄si sibi ɔnaturalē peccare. **F**il gura. Filij isrl̄ ppter veterē p̄uetudinē arē dēt̄ desiderabat cepe et alia b̄mōt q̄ māna. Uide. Spūalr: seruētes diabolo in luto culpe v̄l'in ferore p̄cti plus delectant q̄ in decorē et odore celest̄ ḡre tē Greg. i q̄ dā hom. Ubi mens sponte p̄stitut: ibi etiā cū voluerit surgere cadit.

Eccl̄us ar. Sup euāgelium duo sunt p̄siderada. Primi associatio gratia osa. Scđm comunicatio fructuosa. **I**n h̄ kmone dicendū de p̄mo. vic̄ q̄lē dñs se gratiolissime associavit duob⁹ disci pulis cūtib⁹ i emaus. et nobiscū etiā acērit si fuerim⁹ ut discipuli illi. Ip̄se em̄ noī bisū esse desiderat P̄ouerb. viij. Delitie mee ec̄ cū filijs hoīm. Ad h̄ at necarē sūt tres p̄dicioe q̄s iuxta euāgelium notare. **H**ūra ē p̄dicio deuore affectōis (possū)

Scđa est p̄dicio scē recordatōis.